

Bedømmelse ved den Omstændighed, at Forholdene sandsynligvis ville medføre, at Censorerne under Eksamen blive de respektive Seminarierforstanderes Gæster, især ikke, naar Forstanderen lige som tidligere faar Godtgørelse af Staten for at huse Censorerne.

Naar Forstander Stouboe synes at ville anbefale, at Censurkommissionen ogsaa skulde have Myndighed til at føre stadigt Tilsyn baade med de offentlige og med de private Seminarier, som sit Lov til at holde Eksamen, da vilde denne Ordning dog vistnok medføre store Ulemper med Hensyn til de fgl. Seminarier, hvis Forstandere og Direktioner let kunde komme i en uanstændig Stilling over for en Kommission, der ikke blot sit Hverv til at censurere ved Prøven, men ogsaa til at inspicere i Aarets Løb. Idet vi, af de ovenforanførte Grunde, tillade os at anbefale Skolelærerexkensens Tilbageførelse til Seminarierne under Medvirking af en Censurkommission, vente vi dog ikke, at en øjeblikkelig Forbedring af Læreruddannelsen skal kunne spores; thi hvad der er blevet nedbrudt igennem en Aarrække, lader sig ikke paa en Gang genoprette; men vi ere forvisjede om, at den antydede Foranstaltning vil være et Skridt i den rigtige Retning, idet vi tillige samstemme med Forstander Stouboe i, at der da ogsaa burde gøres Skridt i andre, ligesaa nødvendige Retninger, f. Eks. med Hensyn til Lærernes Kaldelsesmaade og Lønningsvilkår, samt maatte fremfør alt ved Stærkelse af Optagelsesprøven paa Seminarierne. hvad ogsaa Forstander Stouboe omtaler i sin Erklæring. Naar der ved denne i det væsentlige stilledes samme Fordringer, som ved almindelig Forberedelseseksamen, dog ikke Sprag og end mindre Matematik, vilde det første Aar paa Seminariet kunne gives et fyldigere Indhold. Af alle de samvirkende Forbedringer turde der da haabes en Løstelse af Skolelærerstanden, over hvis gennemgaaende Nedgang i den sidste Menneftaalder der ofte føres Klage.

Naar det høje Ministerium antyder Muligheden af, at et Samvirkningsforhold kunde oprettes mellem Eksamenkommissionen og Seminarierne, saaledes at den første vedblev at bestaa, medens de sidste dog sit nogen Indflydelse paa Prøvens Udfald ved Hjælp af en Dimissionsattest, som skulde være medbestemmende ved Eksamenresultatet, da synes denne Tanke ved første Øjeblik at anbefale sig; men dens Udførelse i Praksis vilde dog ventelig medføre de af Forstander Stouboe nærmere paapegede Uanstændigheder, og Forholdet mellem Eksamenkommissionen og Seminarierne med Hensyn til Slutningsprøvens Udfald bestemmes vistnok klarere ved et „enten—eller“, end ved et „baade—og“. Derimod vilde det efter Direktionens Mening være heldigt, om der gaves Seminariets Elever, der have bestaaet Eksamen, et Afgangsbævis, foruden det egentlige Eksamenbævis, og dette Afgangsbævis, som skulde udstedes af Forstanderen (muligt tillige af Lærerne), maatte da indeholde et Vidnesbyrd om den paagældendes hele Forhold paa Seminariet uden Indflydelse paa Afgangsprøvens Resultat.

At Skolelærerexkensens Henlæggelse til Privatseminarierne medfører store Betænkkeligheder, kan ikke nægtes, og Direktionen kan ganske slutte sig til Ministeriets Udtalelser om, at Skolelærerexkensen ikke kan sammenlignes med Studentereksamen, som tages ved Skolerne, idet førstnævnte er en afsluttende Eksamen, mere i Rigthed med Embedsksamnen, medens sidstnævnte kun er en Forberedelsesprøve, der aabner Afgang til de akademiske Studier. Men at tillægge Statsseminarierne en Ret til at afholde Eksamen, som nægtes Privatseminarierne, vil næppe kunne gennemføres, og det gælder derfor om at stille Privatseminarierne under en saadan Kontrol, at den omtalte Ret kan tillægges ogsaa dem. En saadan Kontrol lader sig imidlertid lettere konstruere paa Papiret end gennemføre i det virkelige Liv. Muligen kunde den paatænkte Censurkommission faa en inspicerende Stilling over for de private Seminarier, saaledes som Statsanstalterne i Direktionerne have en Kontrol, der — eftersom der er Anledning dertil eller ej — kan være mere eller mindre effektiv.

Med Hensyn til Privatistjerne forekommer det Direktionen ønskeligt, om de egentlige Privatister, o: dem, der uden Forberedelse paa noget som helst Seminarium søge Afgang til Eksamen, ved denne Lejlighed ganske kunde staves ud af Verden derved, at Uddannelse, eller dog i ethvert Fald en Overhøring paa et anerkendt Seminarium, blev stillet som Betingelse for at kunne indstille sig til Skolelærerexkensen. At bevare Eksamenkommissionen alene til Overhøring af Privatister kan næppe tilraades, og at behøve Statsseminarierne med Eksaminationen af Privatister, for hvis blot nogenlunde anstændige Forberedelse, der ikke bydes fjerneste Garanti, tør Direktionen heller ikke anbefale.

Med Hensyn til den foreslaaede Deling af Afslutningsprøven, som efter nogles Ønske skulde ordnes saaledes, at Prøven i praktisk Færdighed og Pædagogik gjordes til Genstand for en særskilt Eksamen, der enten kunde aflægges samtidig med anden Del af